

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 1/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565
--	--	--

ผู้จัดทำ	ผู้ตรวจสอบ
<p>..... (นางริสา อนุศาสนะนันท์) ผู้แทนฝ่ายบริหาร 10 ต.ค. 2565</p>	<p>..... (นายชีษณุชา บุดดาบุญ) ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองตรวจสอบรับรอง มาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์ 10 ต.ค. 2565</p>
ผู้อนุมัติ	
 (นายณัฐกิตติ์ ของพิพิ) อธิบดีกรมการข้าว 25 พ.ย. 2565	

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 2/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 25 พฤษภาคม 2565
---	--	---

กองตรวจสอบรับรองมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์ กรมการข้าว โดยคณะกรรมการนโยบายมาตรฐานข้าว ในการประชุมครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2558 ได้กำหนดข้อกำหนดทั่วไปว่าด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์ เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการดำเนินการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์ ของกองตรวจสอบรับรองมาตรฐานข้าว และผลิตภัณฑ์ กรมการข้าว ต่อไป

1. ขอบข่าย

เอกสารนี้กำหนดขั้นตอนการตรวจประเมินเพื่อการรับรองระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ การแปรรูป และ/หรือ การคัดบรรจุ ที่จะดำเนินการโดยกองตรวจสอบรับรองมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์ กรมการข้าว เอกสารนี้ กำหนดโดยย่อ ถึงขั้นตอนด้านธุรการในกระบวนการรับรองระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ การแปรรูป และ/หรือ การคัดบรรจุ และรายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ของการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง การตรวจติดตามประจำปี การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ และการตรวจประเมินกรณีแบบกลุ่ม

2. คำนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในข้อกำหนดนี้ มีดังต่อไปนี้

- 2.1 การผลิตข้าวอินทรีย์ หมายถึง ระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ การแปรรูป และ/หรือ การคัดบรรจุ ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร เกษตรอินทรีย์: การผลิต การแปรรูป การแสดงฉลาก และการจำหน่าย ผลิตผลและผลิตภัณฑ์อินทรีย์ (มกช. 9000)
- 2.2 การรับรองการผลิตข้าวอินทรีย์ หมายถึง การให้การรับรองระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ การแปรรูป และ/หรือ การคัดบรรจุของผู้ผลิตแบบเดียว/ผู้ผลิตแบบกลุ่ม/นิติบุคคล/ผู้ประกอบการ ว่าสอดคล้องตามมาตรฐาน สินค้าเกษตร เกษตรอินทรีย์: การผลิต การแปรรูป การแสดงฉลาก และการจำหน่ายผลิตผล และผลิตภัณฑ์อินทรีย์ (มกช. 9000) ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “การรับรอง”
- 2.3 ระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ หมายถึง การจัดการผลิตข้าวที่เกือบถูกต่อระบบบินิเวศ รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพและวงจรชีวภาพ โดยเน้นการใช้วัสดุธรรมชาติ ไม่ใช้วัตถุดิบสังเคราะห์ และไม่ใช้พืชสัตว์ หรือจุลินทรีย์ หรือวัตถุดิบที่ได้จากการดัดแปลงด้วยกรรมวิธี (genetic modification) การจัดการ กับผลิตภัณฑ์ เน้นการแปรรูปด้วยความระมัดระวังในทุกขั้นตอน เพื่อรักษาสภาพการเป็นข้าวอินทรีย์ และคุณภาพที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์
- 2.4 เกษตรอินทรีย์ (organic agriculture) หมายถึง ระบบการจัดการการผลิตด้านการเกษตรแบบองค์รวม ที่ช่วยทำให้ระบบบินิเวศเกษตรมีความสมดุล ทั้งนี้รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ วงจรชีวภาพ และกิจกรรมทางชีวภาพในดิน เกษตรอินทรีย์เน้นการใช้วิธีการจัดการภายนอกฟาร์มมากกว่าการเลือกใช้ ปัจจัยการผลิตจากภายนอกฟาร์ม โดยคำนึงถึงสภาพของภูมิภาคต่างๆ ที่ต้องมีการปรับระบบให้เข้ากับ สภาพท้องถิ่น ทั้งนี้เมื่อเป็นไปได้จะทำให้สำเร็จได้โดยใช้วิธีทั่วไป วิธีทางชีวภาพและทางกล แทนการใช้วัสดุสังเคราะห์
- 2.5 องค์รวม (holistic) หมายถึง การให้ความสำคัญของสรรพสิ่ง และกิจกรรมโดยรวมของระบบบินิเวศ
- 2.6 ข้าวอินทรีย์ (organic rice) หมายถึง ผลิตผล และผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ที่ได้จากการผลิตภายใต้ระบบ การผลิตข้าวอินทรีย์

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 3/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565
---	--	--

- 2.7 กระบวนการแปรรูป หมายถึง การแปรสภาพผลผลิตข้าวอินทรีย์ ได้แก่ การสีข้าวเปลือกอินทรีย์ เป็นข้าวกล้องหรือข้าวขาวอินทรีย์ รวมถึงการนำข้าวกล้องหรือข้าวขาวอินทรีย์ รำข้าวอินทรีย์ หรือปลายข้าว อินทรีย์ มาผ่านกระบวนการทางฟิสิกส์ ชีวภาพ และกระบวนการอื่นๆ
- 2.8 ระยะเวลาการปรับเปลี่ยน (transition period) หมายถึง ช่วงเวลาหนึ่งจากเริ่มต้นผลิตอินทรีย์ ตามข้อกำหนดในมาตรฐาน จนกระทั่งได้รับการรับรองผลิตภัณฑ์อินทรีย์ สำหรับข้าวอินทรีย์
- 2.9 การผลิตคู่ขนาน (parallel production) หมายถึง สภาพที่มีกิจกรรมการผลิตทั้งแบบอินทรีย์และแบบอื่น อยู่ในฟาร์มผลิตเดียวกัน เช่น มีการใช้สัดส่วนของน้ำและสารเคมีที่ต่างกัน แต่ใช้เครื่องจักรและกระบวนการเดียวกัน
- 2.10 ผลิตผลข้าวอินทรีย์ (organic rice produce) หมายถึง ข้าวเปลือกอินทรีย์ที่ยังไม่ผ่านกระบวนการแปรรูป
- 2.11 ผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ (organic rice product) หมายถึง สิ่งที่ได้จากการแปรสภาพข้าวเปลือกอินทรีย์ เช่น ข้าวกล้อง ข้าวขาว แกลบ รำ ปลายข้าว จมูกข้าว รวมทั้งการนำผลิตภัณฑ์เหล่านี้ไปแปรรูป ต่อโดยไม่มีส่วนผสมอื่น เช่น น้ำมันรำข้าว แป้งข้าว ข้างอก ข้าวนึ่ง
- 2.12 การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว (post-harvest) ได้แก่ การตากแห้งหรือการลดความชื้น การทำความสะอาด การคัดเลือก การบรรจุ การจัดเก็บ และการขนส่ง
- 2.13 ผู้ยื่นคำขอ หมายถึง ผู้ผลิตแบบเดียว/ผู้ผลิตแบบกลุ่ม/นิติบุคคล/ผู้ประกอบการที่ประสงค์จะขอ รับการรับรอง
- 2.14 ผู้ผลิต หมายถึง ผู้ทำการเพาะปลูก ดูแลรักษา เก็บเกี่ยว การปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยว และการขาย ผลิตผลข้าวอินทรีย์ โดยจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ
- 2.14.1 ผู้ผลิตแบบเดียว หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลแบบเดียว ซึ่งเป็นผู้ทำการเพาะปลูก ดูแลรักษา เก็บเกี่ยว การปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยว และการขายผลิตผลข้าวอินทรีย์ ภายใต้มาตรฐาน สินค้าเกษตร เกษตรอินทรีย์: การผลิต การแปรรูป การแสดงฉลาก และการจำหน่ายผลิตผล และผลิตภัณฑ์อินทรีย์ (มกช. 9000)
 - 2.14.2 ผู้ผลิตแบบกลุ่ม หมายถึง กลุ่มผู้ผลิตที่มีสมาชิกรวมกันอย่างน้อย 5 รายขึ้นไป เพื่อทำการผลิตข้าว ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งเป็นการเพาะปลูก ดูแลรักษา เก็บเกี่ยว การปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยว และการขายผลิตผลข้าวอินทรีย์ ภายใต้มาตรฐานสินค้าเกษตร เกษตรอินทรีย์: การผลิต การแปรรูป การแสดงฉลาก และการจำหน่ายผลิตผล และผลิตภัณฑ์อินทรีย์ (มกช. 9000) โดยจะทำให้เปลี่ยนกลุ่ม หรือไม่จะทำให้เปลี่ยนกลุ่มก็ได้
- 2.15 นิติบุคคล หมายถึง วิสาหกิจชุมชน หอกรรม สถาบันเกษตรกร หรือมูลนิธิ และได้เขียนจะเป็นกับหน่วยงาน ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง
- 2.16 ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่ดำเนินกิจการในการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ขอรับรองภายใต้การผลิตข้าวอินทรีย์
- 2.17 การรับรองแบบเดียว หมายถึง การที่หน่วยรับรองออกใบรับรองระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ การแปรรูป และ/หรือ การคัดบรรจุข้าวอินทรีย์เพื่อแสดงว่าผู้ผลิตแบบเดียว สามารถผลิตสินค้าเกษตรได้ ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามขอบเขตของการรับรองที่ระบุในใบรับรองระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ การแปรรูป และ/หรือ การคัดบรรจุข้าวอินทรีย์

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 4/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565
---	--	--

- 2.18 การรับรองแบบกลุ่ม (group certification) หมายถึง การรับรองผู้ผลิตแบบกลุ่ม หรือนิติบุคคลที่เป็นผู้รับผิดชอบระบบควบคุมภายใน (Internal Control System) รวมถึงเป็นผู้ขอรับการรับรองระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ในนามของกลุ่ม หรือนิติบุคคลนั้น
- 2.19 ผู้ได้รับการรับรอง หมายถึง ผู้ยื่นคำขอที่ผ่านการตรวจประเมิน และได้รับการรับรองระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ การแปรรูป และ/หรือ การคัดบรรจุข้าวอินทรีย์จากกองตรวจสอบรับรองมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์ กรรมการข้าว
- 2.20 คณะกรรมการฯ หมายถึง คณะกรรมการนโยบายมาตรฐานข้าว ที่ได้รับการแต่งตั้งโดยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2.21 คณะกรรมการฯ หมายถึง คณะกรรมการผลการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานข้าว ที่ได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการนโยบายมาตรฐานข้าว
- 2.22 หน่วยรับรอง (Certification Body) หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบและออกใบรับรองระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ การแปรรูป และ/หรือ การคัดบรรจุข้าวอินทรีย์ให้แก่ผู้ผลิตแบบเดียว/ผู้ผลิตแบบกลุ่มนิติบุคคล/ผู้ประกอบการที่ได้รับการรับรอง
- 2.23 ใบรับรองฯ หมายถึง ใบรับรองระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ การแปรรูป และ/หรือการคัดบรรจุข้าวอินทรีย์ของกองตรวจสอบรับรองมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์
- 2.24 หัวหน้าคณะกรรมการผู้ตรวจประเมิน (lead auditor) หมายถึง บุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กองตรวจสอบรับรองมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์ กรรมการข้าวกำหนด และทำหน้าที่เป็นผู้นำการตรวจประเมิน
- 2.25 ผู้ตรวจประเมิน (auditor) หมายถึง บุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กองตรวจสอบรับรองมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์ กรรมการข้าวกำหนด และทำหน้าที่ตรวจประเมิน
- 2.26 คณะกรรมการผู้ตรวจประเมิน หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ตรวจประเมิน
- 2.27 การตรวจประเมิน (audit) หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบ เป็นอิสระและจัดทำเป็นเอกสาร เพื่อให้ได้หลักฐานการตรวจประเมิน และเพื่อประเมินว่าเป็นไปตามเกณฑ์การตรวจประเมิน
- 2.28 ข้อบกพร่องสำคัญ (major nonconformity) หมายถึง ข้อบกพร่องที่ทำให้ผลิตผลข้าวอินทรีย์ หรือผลิตภัณฑ์สูญเสียความเป็นอินทรีย์ หรือไม่ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์ ในสาระสำคัญ ที่มีความเสี่ยงต่อการสูญเสียความเป็นอินทรีย์ หรือกรณีที่พบว่าข้อบกพร่องอย่างเดิมไม่ได้รับการแก้ไข
- 2.29 ข้อบกพร่องย่อย (minor nonconformity) หมายถึง ข้อบกพร่องซึ่งไม่เข้าข่ายเป็นข้อบกพร่องสำคัญ ซึ่งมีความเสี่ยงน้อยที่ผลิตผลข้าวอินทรีย์ หรือผลิตภัณฑ์จะสูญเสียความเป็นอินทรีย์ และเป็นข้อบกพร่องที่สามารถปรับปรุงแก้ไขได้
- 2.30 ข้อสังเกต (observation) หมายถึง สิ่งที่ไม่มีอีกเป็นข้อบกพร่อง แต่หากปล่อยทิ้งไว้หรือละเลย อาจนำไปสู่ข้อบกพร่องได้
- 2.31 การตรวจเยี่ยม (pre-visit) หมายถึง การดำเนินการตรวจประเมิน ณ ที่ทำการ หรือสำนักงานของผู้ผลิตแบบกลุ่ม เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของระบบควบคุมภายในของกลุ่ม รวมทั้งประเมินความเสี่ยงเพื่อคัดเลือกสมาชิก และกำหนดจำนวนสมาชิกที่จะได้รับการสุ่มตรวจประเมิน

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 5/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565
---	--	--

- 2.32 การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง (initial audit) หมายถึง การตรวจประเมินโดยละเอียดตามหัวข้อที่กำหนด ในมาตรฐานสินค้าเกษตร เกษตรอินทรีย์: การผลิต การแปรรูป การแสดงผล และการจำหน่ายผลิตผล และผลิตภัณฑ์อินทรีย์ (มกช. 9000) เพื่อตรวจประเมินความสอดคล้องตามข้อกำหนด ซึ่งจะดำเนินการตรวจประเมินเมื่อยื่นขอรับการตรวจประเมินเป็นครั้งแรก
- 2.33 การตรวจติดตามประจำปี (surveillance) หมายถึง การตรวจประเมินเพื่อติดตามการรักษาระบบ ที่ดำเนินการในช่วงก่อนครบรอบการตรวจประเมินใหม่ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าระบบยังคงเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 2.34 การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ (re-certification) หมายถึง การตรวจประเมินภายหลังการรับรองที่ดำเนินการ เมื่อครบรอบอายุการรับรอง เพื่อทบทวนทั้งระบบอีกรอบ ว่า ผู้ได้รับการรับรองมีการนำระบบการผลิต ข้าวอินทรีย์ การแปรรูป และ/หรือ การคัดบรรจุ ไปดำเนินการ และยังมีประสิทธิผลอยู่
- 2.35 การตรวจประเมินกรณีพิเศษ (special audit) หมายถึง การตรวจในกรณีเฉพาะ เช่น มีการร้องเรียนเกี่ยวกับ คุณภาพมาตรฐานของผลิตผลข้าวอินทรีย์ ผลิตภัณฑ์ เป็นต้น ซึ่งอาจดำเนินการตรวจประเมินทั้งระบบ หรือตรวจประเมินบางส่วนของระบบก็ได้
- 2.36 ผู้รับจ้างช่วง (sub-contractor) หมายถึง ผู้ถูกว่าจ้างให้ทำการผลิต แปรรูป หรือจัดการผลิตผลข้าวอินทรีย์ ในบางขั้นตอน
- 2.37 ระบบควบคุมภายใน (Internal Control System) หมายถึง ระบบควบคุมคุณภาพภายในที่กลุ่มจัดทำขึ้น เพื่อประกันว่า กิจกรรมการผลิตของเกษตรกรสมาชิกและกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในกลุ่มเป็นไปตามมาตรฐาน การผลิตข้าวอินทรีย์
- 2.38 กองตรวจสอบฯ หมายถึง กองตรวจสอบรับรองมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์ กรมการข้าว

3. ขั้นตอนการตรวจประเมิน

3.1 ทั่วไป

- 3.1.1 การตรวจประเมินจะดำเนินการสำหรับผู้ขอรับการรับรองที่อยู่ในเขตราชอาณาจักร
- 3.1.2 ระยะเวลาในการตรวจประเมินขึ้นอยู่กับ ข้อกำหนดของมาตรฐาน ขนาดพื้นที่ปลูก พันธุ์ข้าวที่ปลูก ความซับซ้อนของกิจกรรม ในกรณีที่ไม่สามารถตรวจสอบประเมินในช่วงเวลาที่ปฏิบัติงานได้ให้ดำเนินการ ตรวจประเมินผลการปฏิบัติจากบันทึกของผู้ยื่นคำขอ/ผู้ได้รับการรับรองในระหว่างการตรวจประเมิน ในเวลาปกติ

3.1.3 ขั้นตอนการตรวจประเมิน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 3.1.3.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมิน
- 3.1.3.2 การเตรียมการตรวจประเมิน
- 3.1.3.3 การตรวจประเมิน

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 6/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565
---	--	--

3.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมิน

- 3.2.1 กองตรวจสอบฯ จะแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมิน เพื่อตรวจประเมินความเป็นไปตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้
- 3.2.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินจะทำอย่างเป็นทางการ โดยประกอบด้วย หัวหน้าผู้ตรวจประเมิน และ/หรือ ผู้ตรวจประเมินอีกจำนวนหนึ่งตามความเหมาะสม อาจจะมีผู้เชี่ยวชาญด้วยก็ได้ ซึ่งต้องกำหนดอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน และแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบ
- 3.2.3 การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินต้องยึดหลักดังนี้
 - 3.2.3.1 มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในเอกสารหลักเกณฑ์และเงื่อนไขว่าด้วยคุณสมบัติและประสบการณ์ของผู้ตรวจประเมิน GAP เกษตรอินทรีย์ และผู้เชี่ยวชาญ (R-DRIC-07)
 - 3.2.3.2 มีความคุ้นเคยกับหลักเกณฑ์การรับรอง และขั้นตอนการตรวจประเมิน
 - 3.2.3.3 มีความรู้อย่างแย้มแจ่มใส่ในวิธีการตรวจประเมินที่เกี่ยวข้อง และในเอกสารการตรวจประเมิน
 - 3.2.3.4 มีความรู้ความสามารถทางเทคนิคในกิจกรรมที่ขอรับการรับรองตามที่เป็นรายชื่อผู้ตรวจประเมิน
 - 3.2.3.5 มีความสามารถในการสื่อความ
 - 3.2.3.6 ปราศจากผลประโยชน์ที่อาจทำให้สมาชิกในกลุ่มผู้ตรวจประเมินปฏิบัติตนอย่างไม่เป็นกลาง ไม่น่าเชื่อถือ หรืออย่างไม่เสมอภาค รวมทั้ง
 - 3.2.3.6.1 ผู้ตรวจประเมินต้องไม่เคยให้คำปรึกษา หรือเป็นวิทยากรภายใน (In-house Training) หรือทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้แก่ผู้ยื่นคำขอภายนอก 2 ปี ที่ผ่านมา ซึ่งอาจมีผลต่อกระบวนการและการตัดสินให้การรับรอง
 - 3.2.3.6.2 ผู้ตรวจประเมินต้องไม่เป็นผู้ถือหุ้นในหน่วยงานของผู้ยื่นคำขอ
 - 3.2.3.6.3 ผู้ตรวจประเมินต้องไม่มีแรงกดดันทางการค้า และ/หรือ การเงินใด ๆ
- 3.2.4 คณะกรรมการตรวจประเมินต้องลงนามในสัญญาว่าด้วยการรักษาระบัตรและหนังสือแสดงความไม่มีส่วนได้ส่วนเสียก่อนทำการตรวจประเมิน
- 3.2.5 ต้องแจ้งข้อผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจประเมิน ผู้เชี่ยวชาญ (ถ้ามี) ให้ผู้ยื่นคำขอทราบ และให้ผู้ยื่นคำขอียนยันก่อนการตรวจประเมิน ทั้งนี้ กองตรวจสอบฯ จะใช้ผู้ตรวจประเมินที่เป็นเจ้าหน้าที่ของกองตรวจสอบฯ หรือผู้ตรวจประเมินจากหน่วยงานภายนอกที่ได้รับการมอบหมายจากกองตรวจสอบฯ ได้ตามความเหมาะสม

3.3 การเตรียมการตรวจประเมิน

คณะกรรมการตรวจประเมินดำเนินการศึกษาข้อมูลของผู้ยื่นคำขอ และจัดทำกำหนดการตรวจประเมิน รวมทั้งจัดเตรียมแบบฟอร์มต่างๆ ที่ใช้ในการตรวจประเมิน จากนั้นแจ้งกำหนดการตรวจประเมินให้ผู้ยื่นคำขอทราบ เพื่อให้ความเห็นชอบล่วงหน้าก่อนการตรวจประเมิน และในกรณีที่ชื่อสมาชิกในกลุ่มผู้ผลิตซ้ำกับผู้ยื่นคำขอ หรือผู้ได้รับการรับรองรายอื่น หรือสมาชิกในกลุ่มผู้ผลิตอื่น ซึ่งไม่ใช่บุคคลเดียวกัน กองตรวจสอบฯ ขอสงวนสิทธิ์ในการระบุข้อความเพิ่มเติมหลังจากเบิกตรวจเพื่อให้เกิดความแตกต่าง

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 7/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565
---	--	--

3.4 การตรวจประเมิน

การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง (initial audit)

การตรวจประเมินเพื่อการรับรองจะตรวจประเมินการปฏิบัติว่า มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และข้อกำหนดของมาตรฐานระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ การแปรรูป และ/หรือ การคัดบรรจุ ขั้นตอน การตรวจประเมิน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่

3.4.1 การประชุมเปิดการตรวจประเมิน (opening meeting)

ก่อนการตรวจประเมินทุกรอบ ผู้ตรวจประเมินจะต้องดำเนินการประชุมเปิดการตรวจประเมิน ร่วมกับ เกษตรกร ประธานกลุ่ม ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้แทนของผู้ยื่นคำขอ โดยมีวัตถุประสงค์ ของการประชุมเปิดการตรวจประเมิน คือ

3.4.1.1 เป็นการแนะนำคุณผู้ตรวจประเมิน

3.4.1.2 เพื่อเป็นการทบทวนขอบข่ายและวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมิน

3.4.1.3 เพื่อชี้แจงรูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการตรวจประเมิน

3.4.1.4 เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในการสื่อสารระหว่างผู้ตรวจประเมินและผู้รับการตรวจประเมิน

3.4.1.5 เพื่อเป็นการยืนยันความพร้อมของทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จำเป็น สำหรับคุณผู้ตรวจประเมิน และความเป็นปัจจุบันของเอกสารที่ได้รับ

3.4.1.6 เพื่อยืนยันวันและเวลาในการปิดประชุมการตรวจประเมิน (closing meeting)

3.4.1.7 เพื่อทำความเข้าใจและแก้ไขข้อข้องใจจุดที่ยังไม่ชัดเจนในกำหนดการตรวจประเมิน และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.4.2 การดำเนินการตรวจประเมิน

3.4.2.1 การตรวจประเมินประกอบด้วยการสัมภาษณ์ การตรวจเอกสารและบันทึก การสังเกต กิจกรรม และสภาวะของพื้นที่ตรวจ ให้บันทึกสิ่งที่อาจเป็นเหตุนำไปสู่ความไม่เป็นไปตาม ข้อกำหนด ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะต้องยืนยันจากแหล่งข้อมูลอิสระอื่นๆ เช่น การสังเกต การวัด และการบันทึก

3.4.2.2 กรณีการรับรองระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ จะดำเนินการสุ่มเก็บตัวอย่างดิน น้ำ ข้าวเปลือก หรือ กรณีการรับรองการแปรรูป และ/หรือ การคัดบรรจุ จะดำเนินการสุ่มตัวอย่างผลิตภัณฑ์ เพื่อตรวจสอบ/ทดสอบ หากมีเหตุสังสัยในสารสำคัญ เช่น ผู้ตรวจประเมินพิจารณาแล้ว เห็นว่า มีการใช้สารเคมี หรือมีการปนเปื้อนสารเคมีเกินเกณฑ์มาตรฐานกำหนด หรือมีการตรวจติดตามกระบวนการผลิตที่มีข้อบกพร่องร้ายแรง หรือมีข้อร้องเรียน จากลูกค้า เป็นต้น จากนั้นกำหนดหมายเลขตัวอย่าง และซื้อตัวอย่าง และเขียน บันทึกการเก็บตัวอย่างดิน น้ำ ข้าวเปลือก ผลิตภัณฑ์ และแจ้งรายชื่อหน่วยงาน ที่ดำเนินการส่งตัวอย่างเพื่อทดสอบ/ตรวจสอบคุณสมบัติบางประการ และใช้เป็นข้อมูล ประกอบการตัดสินใจในการตรวจประเมิน หน่วยงานที่ทำหน้าที่ทดสอบ/ตรวจสอบ อาจดำเนินการโดยหน่วยงานภายในกองตรวจสอบฯ หรือหน่วยงานที่ได้รับการมอบหมาย จากกองตรวจสอบฯ

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 8/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ ๒๕ พ.ย. ๒๕๖๕
---	--	--

3.4.2.3 การตรวจประเมินขอบข่ายการแปรรูป และ/หรือ การคัดบรรจุ ให้ดำเนินการตรวจประเมินตามภาคผนวก

ในระหว่างการตรวจประเมิน หัวหน้าคณะกรรมการผู้ตรวจประเมินอาจเปลี่ยนแปลงกำหนดการตรวจประเมินได้ตามความเหมาะสมโดยความเห็นชอบของผู้รับการตรวจประเมิน เพื่อให้การตรวจประเมินเป็นไปอย่างมีประสิทธิผลและบรรลุวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมิน

กรณีเป็นการตรวจประเมินระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ครบถ้วนทั่วช้องในการตรวจครั้งแรก ให้ดำเนินการด้วยการตรวจประเมินในครั้งต่อไป และการตรวจประเมินเพื่อการรับรองจะทำการตรวจประเมินแต่ละรายไม่เกินฤดูปลูก หากการตรวจประเมินไม่สามารถเสร็จสิ้นได้ภายในฤดูปลูกจะพิจารณายกเลิกคำขอ และหากประสงค์จะขอรับการรับรองต่อไปให้เกย์ตระกรยื่นคำขอใหม่

3.4.3 การบันทึกสิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน

สิ่งที่พบจากการตรวจประเมินทั้งหมดต้องบันทึกไว้ และหลังจากเสร็จสิ้นการตรวจประเมิน คณะกรรมการผู้ตรวจประเมินต้องประชุมร่วมกันเพื่อสรุปว่าสิ่งที่ตรวจพบรายการใดถือเป็นข้อบกพร่อง การเขียนรายงานข้อบกพร่องต้องกระชับ มีหลักฐานสนับสนุนที่เป็นรูปธรรม และให้อ้างถึงข้อกำหนดในมาตรฐานให้ชัดเจน

3.4.4 การประชุมปิดการตรวจประเมิน (Closing meeting)

หลังจากการตรวจประเมินแล้วเสร็จ คณะกรรมการผู้ตรวจประเมินดำเนินการประชุมปิดการตรวจประเมิน เพื่อรายงานผลการตรวจประเมินและสิ่งที่ตรวจพบจากการตรวจประเมินหรือข้อบกพร่องที่พบจากการตรวจประเมิน (ถ้ามี) ต่อเกษตรกร ประธานกลุ่ม ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้แทนของผู้ยื่นคำขอ เพื่อทำความเข้าใจผลของการตรวจประเมินให้ถูกต้องตรงกัน และให้ลงชื่อรับทราบสิ่งที่ตรวจพบ หรือข้อบกพร่อง (ถ้ามี) และสำเนาข้อบกพร่อง/ข้อสังเกตตามที่บันทึกในรายงานข้อบกพร่องไว้ 1 ชุด

กรณีการตรวจครั้งแรกพบว่า ผู้ยื่นคำขอไม่มีความพร้อมและไม่มีความประสงค์ในการทำระบบต่อให้ระบุในรายงานการตรวจประเมินว่า ผู้ยื่นคำขอ มีความประสงค์จะยกเลิกคำขอและดำเนินการยกเลิกคำขอต่อไป

กรณีมีข้อบกพร่องให้แจ้งผู้ยื่นคำขอทราบ เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไข และกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จพร้อมนัดหมายช่วงเวลาในการตรวจครั้งต่อไป

ขั้นตอนการปิดประชุม (closing meeting) ประกอบด้วย

3.4.4.1 การกล่าวขอบคุณ

3.4.4.2 การยืนยันวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมิน

3.4.4.3 การยืนยันขอบข่ายที่ขอรับรอง

3.4.4.4 สรุปผลการตรวจประเมิน

3.4.4.5 สิ่งที่เกษตรกร นิติบุคคล กลุ่มต้องดำเนินการต่อ

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 9/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565
---	--	--

3.4.4.6 การดำเนินการหลังการตรวจประเมิน

3.4.4.7 ตอบข้อซักถาม

3.4.5 การเขียนรายงานการตรวจประเมินให้ผู้ยื่นคำขอทราบ

หลังจากตรวจประเมินแล้วเสร็จ หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน/ผู้ตรวจประเมินจะจัดทำบันทึกการตรวจประเมินระบบการจัดการระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ การแปรรูป และ/หรือ การคัดบรรจุ และแบบบันทึกข้อมูลพร่อง รวมทั้งบันทึกการเก็บตัวอย่างดิน น้ำ ข้าวเปลือก ข้าวสาร และผลิตภัณฑ์เพื่อส่งวิเคราะห์ (ถ้ามี) และมอบสำเนาให้กับผู้ยื่นคำขอ

หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน/ผู้ตรวจประเมินจัดทำรายงานข้อมูลพร่อง แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอเสนอแนวทางการแก้ไข และกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จภายใน 30 วัน ในกรณีที่ผลการประเมินพบว่ามีการตอบไม่ใช่ 51 - 99 % หรือตอบไม่ใช่ไม่เกิน 50 % แต่กรณีพบทั้งหมดที่เกี่ยวกับการใช้วัตถุอันตรายตามที่กรมวิชาการเกษตรประกาศห้ามใช้ ให้สรุปผลแจ้งผู้ยื่นคำขอ เพื่อยื่นคำขอการรับรองใหม่

เมื่อการตรวจประเมินครบถ้วนทุกข้อ ผู้ตรวจประเมินจัดทำแบบสรุปการตรวจประเมิน และมอบสำเนาให้กับผู้ยื่นคำขอ

3.4.6 การพิจารณาผลการตรวจประเมิน

3.4.6.1 การพิจารณาผลการตรวจประเมินระบบการผลิตข้าวอินทรีย์

3.4.6.1.1 กรณีไม่พบทั้งหมดที่ใช้ในกระบวนการผลิตไม่ได้มาตรฐาน หรือพบทิพยากรณ์สั่งเกต คณะกรรมการอนุมัติระยะปรับเปลี่ยน หรือระยะให้การรับรองอินทรีย์

3.4.6.1.2 กรณีพบทั้งหมดที่ใช้ในกระบวนการผลิตไม่ได้มาตรฐาน หรือพบทิพยากรณ์สั่งเกต คณะกรรมการอนุมัติระยะปรับเปลี่ยนหรือระยะให้การรับรองอินทรีย์ หลังจากคณะกรรมการอนุมัติระยะปรับเปลี่ยน ที่ผู้ยื่นคำขอเสนอ แต่เห็นว่าเป็นแนวทางที่ยอมรับได้แล้ว ให้นัดหมายตรวจติดตามการแก้ไขภายในฤดูปลูกนั้นหรือไม่เกิน 6 เดือน นับจากวันที่ตรวจประเมินครั้งแรก

3.4.6.1.3 กรณีพบทั้งหมดที่ใช้ในกระบวนการผลิตไม่ได้มาตรฐาน หรือพบทิพยากรณ์สั่งเกต คณะกรรมการอนุมัติระยะปรับเปลี่ยน ให้การรับรองได้ แต่จะมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

3.4.6.1.3.1 คณะกรรมการอนุมัติระยะปรับเปลี่ยนจัดทำรายงานข้อมูลพร่องให้ผู้ยื่นคำขอรับทราบและให้เสนอแนวทางการแก้ไข และกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ ให้คณะกรรมการอนุมัติระยะปรับเปลี่ยนภายใน 30 วันนับจากวันที่ออกรายงานข้อมูลพร่อง

3.4.6.1.3.2 คณะกรรมการอนุมัติระยะปรับเปลี่ยนพิจารณาแนวทางการแก้ไข และนัดหมายผู้รับการตรวจประเมินเพื่อตกลงช่วงเวลาที่จะดำเนินการตรวจติดตาม

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 10/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565
---	--	---

การแก้ไขข้อบกพร่อง (Follow up audit) ซึ่งระยะเวลาการแก้ไขข้อบกพร่องต้องไม่เกินถัดคลุกนั้นๆ หากระยะเวลาการแก้ไขเกินถัดให้สรุปผลเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาไม่ให้การรับรอง

3.4.6.1.3.3 ดำเนินการตรวจสอบติดตามการแก้ไขข้อบกพร่อง โดยคณะกรรมการผู้ตรวจสอบประเมินจะตรวจสอบติดตามเฉพาะรายการที่เป็นข้อบกพร่องเท่านั้น การตรวจสอบติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องให้ตรวจสอบทุกรายการที่เป็นข้อบกพร่อง หากผลการตรวจสอบติดตามปรากฏว่ายังไม่มีการแก้ไขข้อบกพร่อง ให้สรุปผลเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาไม่ให้การรับรอง

3.4.6.1.3.4 เมื่อผู้ยื่นคำขอมีการแก้ไขข้อบกพร่องอย่างมีประสิทธิผล คณะกรรมการประเมินสรุปผลเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณาอนุมัติ ระยะปรับเปลี่ยนหรือระยะให้การรับรองอินทรีย์

3.4.6.1.4 กรณีพบข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้วัตถุอันตรายตามที่กรมวิชาการเกษตร ประกาศห้ามใช้ หรือข้อบกพร่องที่ทำให้สูญเสียความเป็นอินทรีย์ ให้สรุปผลแจ้งผู้ยื่นคำขอและเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาไม่อนุมัติให้เข้าสู่ระยะปรับเปลี่ยนหรือระยะให้การรับรองอินทรีย์

3.4.6.2 การพิจารณาผลการตรวจประเมินกระบวนการแปรรูป และ/หรือ การคัดบรรจุ

3.4.6.2.1 กรณีไม่พบข้อบกพร่องใดๆ หรือพบเฉพาะข้อสังเกต คณะกรรมการประเมินสรุปรายงานเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาให้การรับรอง

3.4.6.2.2 กรณีพบข้อบกพร่องย่อย คณะกรรมการประเมินพิจารณาแนวทางการแก้ไขที่ได้รับจากผู้ยื่นคำขอ และให้นัดหมายตรวจติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวในการตรวจติดตามประจำปี จากนั้นเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาให้การรับรอง

3.4.6.2.3 กรณีพบข้อบกพร่องสำคัญ คณะกรรมการประเมินพิจารณาแนวทางการแก้ไข และนัดหมายผู้ยื่นคำขอในการดำเนินการตรวจติดตามการแก้ไขโดยการตรวจติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องต้องไม่เกิน 6 เดือนนับจาก การตรวจประเมินเพื่อการรับรองเสร็จสิ้น หากระยะเวลาการแก้ไขเกิน 6 เดือน ให้ดำเนินการตรวจประเมินใหม่ทั้งระบบ หากผู้ยื่นคำขอสามารถแก้ไขข้อบกพร่องสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพได้ให้เสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาให้การรับรอง

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 11/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565
---	--	---

3.4.6.3 การพิจารณาผลการทดสอบ/ตรวจสอบข้าวเปลือก ดิน น้ำ และผลิตภัณฑ์

3.4.6.3.1 คณะผู้ตรวจประเมินพิจารณาผลและแจ้งผลการทดสอบ/ตรวจสอบดิน น้ำ ข้าวเปลือก และผลิตภัณฑ์ เอกสารที่ส่งให้ผู้ยื่นคำขอ ประกอบด้วย

3.4.6.3.1.1 จดหมายแจ้งผลการทดสอบ/ตรวจสอบดิน น้ำ ข้าวเปลือก และผลิตภัณฑ์

3.4.6.3.1.2 รายงานผลการทดสอบ/ตรวจสอบดิน น้ำ ข้าวเปลือก และผลิตภัณฑ์

3.4.6.3.1.3 รายงานข้อบกพร่อง (เฉพาะกรณีผลิตภัณฑ์)

3.4.6.3.2 กรณีผลการทดสอบ/ตรวจสอบดิน น้ำ ข้าวเปลือก และผลิตภัณฑ์เป็นไปตาม ข้อกำหนด ให้คณะผู้ตรวจประเมินสรุประยงานเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อให้ การรับรอง

3.4.6.3.3 กรณีผลการทดสอบ/ตรวจสอบดิน น้ำ และผลการตรวจวิเคราะห์สารพิษ หรือโลหะหนักต่ำกว่าในข้าวเปลือก ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด ให้เสนอ คณะกรรมการฯ พิจารณาไม่ผ่านการรับรอง และแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบ

3.4.6.3.4 กรณีผลการทดสอบ/ตรวจสอบ ผลิตภัณฑ์ ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด ให้ผู้ตรวจประเมินจัดทำรายงานข้อบกพร่องให้ผู้ยื่นคำขอรับทราบและให้เสนอแนวทาง การแก้ไขข้อบกพร่องให้คณะผู้ตรวจประเมิน เพื่อเข้าตรวจติดตามการแก้ไข ภายในระยะเวลาที่กำหนด

4. การตรวจติดตามประจำปี (surveillance)

4.1 หลังจากผู้ยื่นคำขอผ่านการตรวจประเมินและได้รับการรับรองแล้ว กองตรวจสอบฯ จะตรวจติดตามประจำปี อย่างสม่ำเสมอ โดยจะจัดทำแผนการตรวจติดตามประจำปีดังกล่าว อย่างน้อยต้องให้มีการตรวจประเมิน ความเป็นไปตามระบบการผลิตข้าวตามมาตรฐานสินค้าเกษตร เกษตรอินทรีย์: การผลิต การแปรรูป การแสดงฉลาก และการจำหน่ายผลิตผลและผลิตภัณฑ์อินทรีย์ (มกช. 9000) ได้ครบถ้วนก่อนครบรอบ การตรวจประเมินใหม่

4.2 ผู้ได้รับการรับรองต้องรักษาและปฏิบัติตามมาตรฐานสินค้าเกษตร เกษตรอินทรีย์: การผลิต การแปรรูป การแสดงฉลาก และการจำหน่ายผลิตผลและผลิตภัณฑ์อินทรีย์ (มกช. 9000) และหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ใน การรับรองการผลิตข้าวอินทรีย์ (R-DRIC-02) หากผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถปฏิบัติได้อาจมีผล ให้ต้องลดพื้นที่ พักใช้ หรือเพิกถอนการรับรอง

4.3 การตรวจติดตามประจำปีจะทำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ตามรอบการผลิตข้าวของเกษตรกร โดยให้มีการตรวจ ประเมินครบทุกข้อกำหนดก่อนครบกำหนดการตรวจประเมินใหม่ รวมทั้งอาจตรวจติดตามประสิทธิผล ของการแก้ไขข้อบกพร่องย่อย รวมถึงการตรวจประเมินระบบการผลิต และสุ่มตัวอย่างดิน น้ำ และข้าวเปลือก เพื่อตรวจวิเคราะห์ กรณีสงสัย นอกจากนี้การตรวจติดตามประจำปีอาจรวมถึงกิจกรรมอื่นๆ เช่น การตรวจการใช้หรืออ้างถึงใบรับรองฯ เครื่องหมายรับรอง จากเอกสารประชาสัมพันธ์ เว็บไซต์ เป็นต้น

4.4 การตรวจติดตามประจำปีที่กำหนดแผนไว้เพื่อพิจารณาคงไว้ซึ่งการรับรอง ให้ปฏิบัติตามขั้นตอน การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง ข้อ 3.4 โดยอนุโลม

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 12/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ค. 2565
---	--	---

5. การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ (re-certification)

- 5.1 เมื่อผู้ได้รับการรับรองได้รับการรับรองครบ 3 ปี กองตรวจสอบฯ จะตรวจประเมินระบบห้องหมด เพื่อออกใบรับรองฯ ฉบับใหม่ โดยจะแจ้งให้ผู้ได้รับการรับรองทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 120 วัน ก่อนใบรับรองฯ หมดอายุ โดยผู้ได้รับการรับรองต้องยื่นคำขอต่ออายุการรับรองก่อนหมดอายุการรับรอง ไม่น้อยกว่า 90 วัน ซึ่งกองตรวจสอบฯ จะตรวจประเมินเพื่อต่ออายุการรับรอง โดยขั้นตอนต่างๆ จะเหมือนกับการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง ตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในข้อ 3
- 5.2 กรณีมีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานที่กองตรวจสอบฯ ให้การรับรอง ผู้ได้รับการรับรองต้องแจ้งความประสงค์ ขอรับการรับรองตามมาตรฐานฉบับใหม่ และกองตรวจสอบฯ จะต้องมีการศึกษาเอกสาร และตรวจประเมิน ในข้อกำหนดในส่วนที่แตกต่างจากมาตรฐานฉบับเดิมที่ให้การรับรอง
- 5.3 การกำหนดวันที่มีผลให้การรับรองใหม่ กองตรวจสอบฯ จะกำหนดวันที่มีผลให้การรับรองต่อเนื่อง จากใบรับรองฯ ฉบับเดิม สำหรับผู้ได้รับการรับรองแล้ว เนื่องจากกรณีที่ผู้ได้รับการรับรองมีการตรวจประเมินใหม่ ก่อนใบรับรองฯ หมดอายุ รวมถึงผู้ได้รับการรับรองได้ดำเนินการแก้ไขและป้องกันข้อบกพร่อง ได้อย่างมีประสิทธิผลก่อนใบรับรองฯ หมดอายุ (กรณีพบข้อบกพร่องสำคัญ) หรือผู้ได้รับการรับรองจัดทำ แนวทางการแก้ไขและป้องกันข้อบกพร่อง และจัดส่งให้กองตรวจสอบฯ พิจารณาแล้วว่ายอมรับได้ ก่อนใบรับรองฯ หมดอายุ (กรณีพบข้อบกพร่องย่อย) หากผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถดำเนินการตรวจ ประเมินใหม่เพื่อต่ออายุการรับรองได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้น ให้ถือว่าการตรวจประเมินดังกล่าว เป็นการตรวจประเมินครั้งใหม่ โดยกำหนดวันที่มีผลให้การรับรองเป็นวันที่คณะกรรมการฯ มีมติให้การรับรอง
- 5.4 การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ และพิจารณาผลการตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ ให้ดำเนินการตามข้อ 3 ทั้งนี้ กรณีพบข้อบกพร่องที่เกี่ยวกับการใช้วัตถุอันตรายตามที่กรมวิชาการเกษตรห้ามใช้ ให้สรุปผลแจ้งผู้ได้รับการรับรองและเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาเพิกถอน (กรณีที่ใบรับรองฯ ยังไม่หมดอายุ) และยกเลิกคำขอต่ออายุการรับรองต่อไป โดยแบ่งที่ยื่นขอต่ออายุการรับรองต้องเข้าสู่ ระยะปรับเปลี่ยนอีกรอบ

6. การรับรองแบบกลุ่ม (group certification)

- 6.1 กองตรวจสอบฯ สามารถให้การรับรองระบบการผลิตข้าวอินทรีย์แบบกลุ่ม โดยกลุ่มผู้ขอการรับรอง ต้องเป็นกลุ่มที่มีคุณสมบัติ ดังนี้
- 6.1.1 กรณีเป็นผู้ผลิตแบบกลุ่ม ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ผลิตที่มีสมาชิกอย่างน้อย 5 รายขึ้นไป เพื่อทำการผลิต ตามมาตรฐานข้าวอินทรีย์ และที่ตั้งแปลงอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน
- 6.1.2 กรณีเป็นนิติบุคคล ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบบริหารจัดการกลุ่ม รับซื้อ จัดจำหน่ายข้าวเปลือก จากผู้ผลิต แบบกลุ่ม
- 6.1.3 การผลิตข้าวเปลือกจะทำการผลิตข้าวพันธุ์เดียวกัน หรือต่างชนิดพันธุ์ก็ได้ โดยกลุ่มสามารถยื่นคำขอได้มากกว่าหนึ่งชนิดพันธุ์

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 13/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565
---	--	---

6.2 การรับรองแบบกลุ่ม เป็นการรับรองกิจกรรมการผลิตทั้งหมดในกลุ่ม ซึ่งอาจเป็นกลุ่มที่บริหารจัดการโดยผู้ผลิตแบบกลุ่มหรือนิติบุคคลก็ได้ โดยกลุ่มหรือนิติบุคคลที่รับผิดชอบกลุ่มจะเป็นผู้ที่ได้รับการรับรอง และได้รับใบรับรองฯ จากกองตรวจสอบฯ ส่วนเกษตรกรที่เป็นสมาชิกในกลุ่มจะไม่ได้รับใบรับรองฯ เนื่องจากการรับรองแบบกลุ่มถือว่าเกษตรกรเป็น “ผู้ทำการผลิต” (suppliers) ให้กับกลุ่ม

กรณีพบข้อบกพร่องในระหว่างการตรวจประเมินแบบกลุ่ม ถือว่าเป็นผลการตรวจประเมินของทั้งกลุ่ม กลุ่มจะไม่ได้รับการรับรองจนกว่าข้อบกพร่องที่พบในแปลงของสมาชิกจะได้รับการแก้ไข

กรณีชื่อผู้ผลิตแบบกลุ่มซ้ำกัน กองตรวจสอบฯ จะให้สิทธิในการใช้ชื่อกับกลุ่มที่มีการจดทะเบียนถูกต้อง กับหน่วยงานภาครัฐ และยืนยันคำขอ กับกองตรวจสอบฯ ก่อน โดยกองตรวจสอบฯ ขอสงวนสิทธิ์ในการระบุ ข้อความเพิ่มเติมหลังชื่อกลุ่มเพื่อให้เกิดความแตกต่าง

6.3 ประเภทของการผลิต ต้องอยู่ในขอบข่ายที่กองตรวจสอบฯ ให้การรับรอง โดยผู้นำกลุ่มต้องมั่นใจว่า เกษตรกร สมาชิกหรือกลุ่มย่อยของผู้ผลิตในกลุ่ม ต้องมีรูปแบบการผลิตและการบริหารจัดการเหมือนกัน

6.4 แปลงที่ได้รับการรับรองแล้วไม่สามารถขอการรับรองแบบกลุ่มหรือแบบเดียวซ้ำกันได้ รวมทั้งไม่สามารถยื่นขอการรับรองทั้งสองประเภทร่วมกันในข้าวชนิดเดียวกัน และแปลงเดียวกัน ในกรณีที่เกษตรกร หรือนิติบุคคลมีใบรับรองฯ เดิมอยู่ และประสงค์ขอการรับรองแบบกลุ่ม ต้องยกเลิกใบรับรองฯ เดิม เมื่อได้รับการรับรองแบบกลุ่ม

6.5 ประเภทของกลุ่มที่ขอการรับรอง ได้แก่

6.5.1 ผู้ผลิตแบบกลุ่ม

6.5.2 นิติบุคคล

6.6 ผู้นำกลุ่มต้องเป็นผู้รับผิดชอบการผลิตของเกษตรกรสมาชิกหรือกลุ่ม เพื่อให้การผลิตเป็นไปตามมาตรฐาน โดยกำหนดกลลิ่งในการควบคุมดูแลกิจกรรมการผลิต (ระบบควบคุมภายใน) ของเกษตรกรสมาชิก ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

6.7 ลักษณะของกลุ่มที่สมควรขอรับรอง ต้องเป็นกลุ่มที่มีระบบควบคุมภายใน หมายถึง กลุ่มที่มีการกำหนด และนำระบบควบคุมภายในไปใช้ในกลุ่ม เพื่อเป็นการประกันคุณภาพระบบการผลิตของกลุ่ม และเพื่อเป็นกลลิ่งในการควบคุมดูแลให้สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรอง

6.8 กรณีชื่อมูลระหว่างการตรวจเยี่ยมแสดงให้เห็นว่าผู้ผลิตแบบกลุ่มไม่ได้มีการจัดทำระบบควบคุมภายใน หรือไม่นำระบบควบคุมภายในไปปฏิบัติ ให้คณานักผู้ตรวจสอบประเมินชี้แจงผู้ผลิตแบบกลุ่มให้ดำเนินการแก้ไข ทั้งนี้ ภายหลังการแก้ไขแล้วเสร็จให้ผู้นำกลุ่มแจ้งผู้ตรวจสอบประเมินเพื่อนัดหมายการตรวจเยี่ยมใหม่ภายใน ถูกการผลิตเดียวกัน โดยหากการแก้ไขแล้วเสร็จหลังถูกการผลิตเดียวกัน ให้ผู้นำกลุ่มยื่นคำขอรับการรับรองใหม่

6.9 การสุ่มตรวจจะพิจารณาจากปัจจัยเสี่ยงของกลุ่มและหลักเกณฑ์ของการสุ่มตรวจที่ระบุในหัวข้อที่ 6.10

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 14/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ ... 25 พ.ย. 2565

6.10 ปัจจัยสำคัญในการกำหนดจำนวนสมาชิกที่ต้องถูกสุ่มตรวจประเมิน และประเมินความเสี่ยงของกลุ่มให้พิจารณา ดังนี้

6.10.1 การกำหนดจำนวนสมาชิกที่ต้องถูกสุ่มตรวจประเมิน จากสูตร $Y = \sqrt{N}$

โดยที่ $Y = \text{จำนวนสมาชิกที่ต้องถูกสุ่มตรวจประเมิน}$

$N = \text{จำนวนสมาชิกของกลุ่มที่ทำการรับรองทั้งหมด}$

โดยมีเกณฑ์ขั้นต่ำของการกำหนดจำนวนสมาชิกที่ต้องถูกสุ่มตรวจประเมิน ดังนี้

กรณีการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง $= \sqrt{N}$

กรณีการตรวจติดตามประจำปี $= 0.5\sqrt{N}$

กรณีการตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ $= \sqrt{N}$

ถ้าผลการคำนวณมีเศษให้ปัดจำนวนเศษขึ้นเป็นจำนวนเต็ม

6.10.2 สำหรับการตรวจทุกรณี หากพบประเด็นข้อใดข้อหนึ่ง ตามตารางแสดงการประเมินความเสี่ยงของระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ ในระหว่างการตรวจเยี่ยม (pre-visit) ให้เพิ่มจำนวนสมาชิกที่ต้องถูกสุ่มตรวจประเมินเป็น 1.5 เท่าของจำนวนเดิมที่คำนวณได้ หรือมากกว่านั้น ขึ้นอยู่กับคุณภาพของหัวหน้าคณะผู้ตรวจสอบประเมิน ดังนี้

$$Z = 1.5Y$$

หรือ $Z = 1.5Y + X$

โดยที่ $Z = \text{จำนวนสมาชิกที่ต้องสุ่มตรวจประเมินทั้งหมด}$

$Y = \text{จำนวนสมาชิกที่ต้องถูกสุ่มตรวจประเมิน}$

$X = \text{จำนวนเต้มบางขึ้นอยู่กับคุณภาพของหัวหน้าคณะผู้ตรวจสอบประเมิน}$

ถ้าผลการคำนวณมีเศษให้ปัดจำนวนเศษขึ้นเป็นจำนวนเต็ม

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 15/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ ๒๕ พ.ย. ๒๕๖๕
---	--	---

ตารางแสดงการประเมินความเสี่ยงของระบบการผลิตข้าวอินทรีย์

การประเมินความเสี่ยง	ข้อพิจารณา
ความเสี่ยงสูง	<p>1. พื้นที่ปลูกมีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อน เช่น ใกล้โรงงาน ใกล้แหล่งน้ำทิ้ง ใกล้พื้นที่การเกษตรแบบทั่วไป</p> <p>2. พื้นที่ปลูกมีการผลิตแบบคุ่นนาน</p> <p>3. ปริมาณพื้นที่ไม่ได้มีการทำการเกษตรอินทรีย์แบบต่อเนื่อง</p> <p>4. พื้นที่โดยรอบไม่มีแนวกันชนเพื่อป้องกันการปนเปื้อนทั้งทางน้ำและทางอากาศ</p> <p>5. พื้นที่ผลิตมีการระบาดของข้าววัชพืช โรค และแมลงศัตรูข้าวในฤดูกาลผลิต ที่ผ่านมา การตอกค้างของสารเคมี จุลินทรีย์ และโลหะหนักที่เป็นอันตราย ต่อมนุษย์ สัตว์เลี้ยง และสิ่งแวดล้อม</p> <p>6. แหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตมาจากแหล่งที่มีสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน ของสารเคมี จุลินทรีย์ และโลหะหนักที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ สัตว์เลี้ยง และสิ่งแวดล้อม</p> <p>7. ระบบการจัดเก็บ คัดแยก และการขนส่งผลผลิตไม่ชัดเจน</p> <p>8. ระบบควบคุมภัยไม่มีความน่าเชื่อถือ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> 8.1 ไม่มีแผนการตรวจประเมินภัยในกลุ่ม 8.2 ผลการตรวจประเมินภัยในกลุ่มไม่ครบถ้วนแปลง 8.3 ไม่มีระบบการทราบสถานะผลผลิต และปัจจัยการผลิต (Traceability) 8.4 คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบประเมินภัยในไม่ตรงตามที่กลุ่มกำหนดไว้ 8.5 ไม่มีกระบวนการแก้ไขและป้องกันข้อบกพร่อง หรือพบข้อบกพร่องซ้ำๆ กัน ในประเด็นเดิม 8.6 ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขของกลุ่ม รวมถึงบทลงโทษสมาชิก ที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ 8.7 ผลการตรวจประเมินภัยในกลุ่ม กับผลการตรวจประเมินจริงที่ดำเนินการ โดยกองตรวจสอบฯ ไม่ตรงกัน 8.8 ไม่มีแบบบันทึกการปฏิบัติตามระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ของกลุ่ม ให้กับเกษตรกรสมาชิก 8.9 ไม่มีระบบการควบคุมเอกสารและบันทึก 8.10 ไม่มีการทบทวนระบบโดยผู้นำกลุ่ม

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 16/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ ๒๕ ๑๑.๘. ๒๕๖๖
---	--	---

6.10.3 การคัดเลือกสมาชิกที่ต้องถูกสุ่มตรวจประเมินจะพิจารณา ดังนี้

6.10.3.1 จำนวนร้อยละ 75 ของสมาชิกที่ต้องถูกสุ่มตรวจประเมิน (Y) จะคัดเลือกจากราย ที่มีความเสี่ยงสูง โดยพิจารณาจากข้อมูล ดังนี้

6.10.3.1.1 ผลการตรวจระบบควบคุมคุณภาพในกลุ่ม หรือผลการตรวจวิเคราะห์ (ถ้ามี) สำหรับสมาชิกรายนั้น พบข้อบกพร่องจำนวนมาก และข้อบกพร่อง ดังกล่าว ยังไม่ได้ดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จ หรือวิธีการแก้ไข ไม่มีประสิทธิผล

6.10.3.1.2 สมาชิกรายที่มีข้อร้องเรียนในรอบปี

6.10.3.1.3 ผลการตรวจประเมินหรือผลการตรวจวิเคราะห์จากหน่วยงานภายนอกกลุ่ม ในรอบปี พบข้อบกพร่องจากการตรวจประเมิน

6.10.3.1.4 สมาชิกรายใหม่หรือแปลงใหม่ที่ยังไม่เคยสุ่มตรวจประเมิน

6.10.3.2 จำนวนร้อยละ 25 ของสมาชิกที่ต้องถูกสุ่มตรวจประเมิน โดยการสุ่มแบบอิสระ

กองตรวจสอบฯ สงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงอัตราการสุ่มตรวจประเมินและจำนวนที่สุ่ม ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ต้องไม่น้อยกว่าจำนวนการสุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

6.11 กรณีพบว่าสมาชิกภายในกลุ่มไม่ดำเนินการตามมาตรฐาน หรือหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรอง ที่กองตรวจสอบฯ กำหนด หรือหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม ผู้แทนกลุ่มจะต้องแจ้งรายละเอียด ดังกล่าว พร้อมแนวทางการแก้ไขที่ระบุระยะเวลาแล้วเสร็จภายในฤดูปลูกนั้น ให้ผู้ตรวจประเมิน ของกองตรวจสอบฯ ทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

6.12 ระหว่างขั้นตอนการดำเนินการตรวจประเมินเพื่อให้การรับรอง ผู้ขอรับการรับรองไม่สามารถขอละเอียด หรือยกเลิกการตรวจประเมินสมาชิกรายที่พบข้อบกพร่องได้ ยกเว้นกรณีสมาชิกรายที่พบข้อบกพร่อง หรือรายอื่นๆ ไม่ประสงค์ที่จะร่วมกลุ่มต่อไป กองตรวจสอบฯ จะดำเนินการสุ่มตัวอย่างและตรวจ ประเมินเพิ่มเติมแทนสมาชิกรายที่ลาออกจากกลุ่ม โดยกลุ่มต้องยื่นข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสมาชิก ในกลุ่มให้ผู้ตรวจประเมินทราบ

6.13 ระบบการควบคุมภายในของกลุ่ม จะต้องประกอบด้วยมาตรการควบคุมดังต่อไปนี้

6.13.1 การบริหารและการจัดการองค์กร

6.13.1.1 โครงสร้างของกลุ่ม ต้องมีการจัดทำโครงสร้างของกลุ่ม เพื่อแสดงให้เห็นภาพรวม ของส่วนต่างๆ ของตำแหน่งภายใต้ผู้ดูแลโครงสร้างของกลุ่ม ซึ่งต้องประกอบด้วยตำแหน่ง ดังนี้

6.13.1.1.1 ผู้ประสานงานระบบควบคุมภายใน/ผู้จัดการระบบควบคุมภายใน

6.13.1.1.2 ผู้ตรวจสอบติดตามคุณภาพภายใน

6.13.1.1.3 คณะกรรมการฯ รับรอง/เจ้าหน้าที่รับรองผลการตรวจของกลุ่ม

6.13.1.1.4 ผู้นำกลุ่ม/ประธานกลุ่ม

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 17/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565
---	--	---

6.13.1.2 มีการกำหนดหน้าที่ความรับชอบของตำแหน่งต่างๆ ภายใต้ผังโครงสร้าง

6.13.1.2.1 ผู้ประสานงานระบบควบคุมภายใน/ผู้จัดการระบบควบคุมภายใน มีหน้าที่ ดูแลรับผิดชอบการประสานงานระบบควบคุมภายใน จัดให้มีการตรวจติดตามคุณภาพภายใน และเป็นตัวแทนติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

6.13.1.2.2 ผู้ตรวจสอบติดตามคุณภาพภายใน มีหน้าที่ตรวจสอบระบบควบคุมภายใน ของกลุ่ม และตรวจสอบเบลลงของสมาชิก แจ้งผลการตรวจสอบเบลลง ต่อสมาชิก ติดตามผลการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบ

6.13.1.2.3 คณะกรรมการรับรอง/เจ้าหน้าที่รับรองผลการตรวจของกลุ่ม มีหน้าที่ รับรองเบลลงของเกษตรกรจากผลการตรวจประเมิน ลงโทษสมาชิก ที่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของกลุ่ม และต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน กับสมาชิกรายที่ตัดสินผล

6.13.1.3 มีการบททวนระบบควบคุมภายในโดยผู้นำกลุ่ม/ประธานกลุ่ม อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยพิจารณาผลการตรวจติดตามคุณภาพภายใน กระบวนการรับรองภายใน ปัญหา อุปสรรคข้อบกพร่องที่พบในการจัดทำระบบควบคุมภายใน การปฏิบัติให้สอดคล้อง กับขั้นตอนการทำงานของกลุ่ม และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

6.13.2 การประเมินความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อความเสียหายต่อคุณภาพผลิตผล ผลิตภัณฑ์ในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การผลิตในเบลลง การขนส่ง การจัดเก็บ การแปรรูป ไปจนถึงการส่งออก ต้องกำหนด ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ และต้องดำเนินมาตรการเพื่อลดความเสี่ยง รวมทั้ง ต้องดำเนินการประเมินความเสี่ยงครั้งแรกให้เรียบร้อยเมื่อเริ่มต้นกลุ่ม ทั้งนี้ การประเมิน ความเสี่ยงให้ขึ้นอยู่กับขอบข่ายที่ยื่นขอการรับรอง

6.13.3 สัญญา/ใบสมัคร/คำรับรอง และหลักเกณฑ์เงื่อนไขของกลุ่ม

6.13.3.1 การทำสัญญา/ใบสมัคร/คำรับรองการเข้าร่วมกลุ่มระหว่างเกษตรกรกับกลุ่ม โดยเอกสารดังกล่าวต้องระบุถึงการที่เกษตรกร/ผู้ผลิต ยินดีที่จะปฏิบัติตาม มาตรฐานข้าวอินทรีย์ และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ ที่กลุ่ม และกองตรวจสอบฯ กำหนดขึ้น

6.13.3.2 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม ต้องประกอบด้วย

6.13.3.2.1 คุณสมบัติของสมาชิก และระเบียบการสมัครเป็นสมาชิก

6.13.3.2.2 หน้าที่ของสมาชิก ซึ่งรวมถึงสมาชิกในกลุ่มต้องยินยอมให้ผู้ตรวจประเมิน ภายในของกลุ่ม และผู้ตรวจประเมินของกองตรวจสอบฯ เข้าตรวจสอบที่ การผลิต พื้นที่จัดเก็บปัจจัยการผลิต อุปกรณ์ และผลิตผลในครอบครอง

6.13.3.2.3 การควบคุมการผลิตของสมาชิก

6.13.3.2.4 บทกำหนดโทษของสมาชิกที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 18/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ ๒๕ พ.ศ. ๒๕๖๕
---	--	---

6.13.3.3 กรณีกลุ่มมีการจ้างองค์กรอิสระหรือบุคคลอื่นนอกกลุ่มให้ระบบควบคุมภายใน จะต้องมี สัญญาหรือข้อตกลงระหว่างองค์กรอิสระหรือบุคคลอื่นนอกกลุ่มดังกล่าวกับกลุ่มด้วย

6.13.4 การฝึกอบรม

สมาชิกต้องได้รับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ และระบบควบคุมภายใน โดยเจ้าหน้าที่ดำเนินการต่างๆ ของกลุ่มต้องมีการเก็บหลักฐานการฝึกอบรมของเกษตรกร และต้องแจ้งจ่ายคูมีอภัยกับระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรอง และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรวจประเมินของกองตรวจสอบฯ และหลักเกณฑ์ เงื่อนไขของกลุ่ม โดยกลุ่มอาจจะจัดทำมาตรฐานฉบับย่อให้ครอบคลุมทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ให้สมาชิกรับทราบ

6.13.5 การควบคุมเอกสารและบันทึก

6.13.5.1 แนวทางการควบคุมเอกสารของกลุ่ม ได้แก่

6.13.5.1.1 เอกสารที่ใช้ภายในกลุ่มจะต้องได้รับการตรวจสอบและอนุมัติเอกสาร โดยผู้มีอำนาจของกลุ่มลงนามก่อนเผยแพร่ เอกสารทั้งหมดที่ควบคุม จะต้องระบุนับบัญชีและวันที่บังคับใช้ของเอกสาร เช่น สัญญา/ใบสมัคร เข้าร่วมกลุ่ม หลักเกณฑ์ เงื่อนไขของกลุ่ม

6.13.5.1.2 เอกสารที่ล้าสมัยหรือถูกยกเลิกการใช้ จะต้องนำออกจากพื้นที่ใช้งาน หรือหากต้องการเก็บไว้อ้างอิงต้องระบุบนเอกสารว่าเป็นเอกสารยกเลิก

6.13.5.2 แนวทางการควบคุมบันทึกของกลุ่ม ได้แก่

6.13.5.2.1 ต้องจัดเก็บบันทึกให้เป็นหมวดหมู่แยกเป็น quadrant แต่ละ quadrant เพื่อสะดวกต่อการตรวจสอบและการนำมาใช้ ต้องเก็บรักษาบันทึก ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการควบคุมคุณภาพของกลุ่มไว้เป็นอย่างดี อย่างน้อย 5 ปีของการผลิตติดต่อกัน หรือตามที่ผู้ประกอบการหรือคู่ค้า ต้องการ เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้

6.13.5.2.2 มีบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกที่เข้ามาร่วมกลุ่ม โดยจัดทำเป็นบัญชีรายชื่อเกษตรกรรมสมาชิก ประกอบด้วย รายชื่อสมาชิก เลขบัตรประจำตัวประชาชน หรือหมายเลขบัตรประจำตัวที่ภาครัฐออกให้ ที่อยู่สมาชิก ที่ตั้งแปลงที่ทำการรับรอง พันธุ์ข้าวเปลือกที่ทำการรับรอง ขนาดพื้นที่ ผลิตของสมาชิก ซึ่งผู้ตรวจสอบตามคุณภาพภายใน วันที่ตรวจประเมิน ผลการตรวจประเมิน สถานะการรับรอง สถานะการถูกลงโทษ รวมถึง แผนการผลิตของกลุ่ม ประมาณการผลผลิตของสมาชิก รายการปัจจัย การผลิต (เช่น พันธุ์ข้าวเปลือก ปุ๋ยอินทรีย์ สารป้องกันกำจัดศัตรูข้าว จากธรรมชาติ หรือสารที่อนุญาตให้ใช้ตามมาตรฐาน) ของกลุ่ม ที่อนุญาตให้ใช้ หรือห้ามใช้ตามข้อกำหนดของกองตรวจสอบฯ

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 19/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565
---	--	---

6.13.6 มีขั้นตอนการจัดการกับข้อร้องเรียน และบันทึกที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

6.13.6.1 แนวทางการรับเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ การแปรรูป และ/หรือ การคัดบรรจุ ของสมาชิกในกลุ่ม

6.13.6.2 การสืบสวนหาสาเหตุ

6.13.6.3 การกำหนดแนวทางการแก้ไข

6.13.6.4 การติดตามผลการแก้ไข

6.13.6.5 การตอบกลับไปยังผู้ร้องเรียน

6.13.7 มีคู่มือการตรวจติดตามคุณภาพภายในของกลุ่ม (Internal Quality Audit) หรือเอกสารที่ระบุถึงกระบวนการตรวจสอบการตรวจติดตามภายใน

6.13.7.1 ความถี่ของการตรวจติดตามคุณภาพภายในอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยการตรวจสอบคุณภาพภายในต้องดำเนินการครอบคลุมถึงการตรวจสอบระบบควบคุมภายใน ณ ที่ทำการกลุ่ม และครอบคลุมทุกแปลงที่ขอรับรอง

6.13.7.2 มีการจัดทำรายการตรวจสอบควบคุมภายในของกลุ่ม (Internal Quality Audit Checklist for Internal Control System) และรายการตรวจสอบมาตรฐานข้าวอินทรีย์ของสมาชิก (Internal Quality Audit Checklist for Member) และบันทึกผลการตรวจประเมินเป็นหลักฐาน

6.13.7.3 มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจติดตามคุณภาพภายในของกลุ่ม โดยอาจเป็นบุคลากรจากองค์กรอิสระที่กลุ่มจ้างมาทำระบบควบคุมภายใน หรืออาจเป็นเจ้าหน้าที่ในกลุ่ม หรือเกษตรกรสมาชิกในกลุ่ม หรือที่ปรึกษา ทั้งนี้ ผู้ตรวจติดตามคุณภาพภายในจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ และเทคนิคเกี่ยวกับการตรวจประเมิน รวมทั้งไม่ตรวจประเมินแปลงของตนเองและสมาชิกในครอบครัว และดำเนินการตรวจสอบตามวิธีที่กลุ่มกำหนด

6.13.7.4 ต้องตรวจสอบว่าสมาชิกในกลุ่มได้ปฏิบัติตามระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ ที่ขอรับการรับรอง และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ ที่กองตรวจสอบฯ กำหนดขึ้น

6.13.7.5 การติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบอย่างเป็นระบบ หากผลการตรวจพบข้อบกพร่อง ณ ที่ทำการกลุ่ม หรือเกษตรกรรายได้รายหนึ่ง ผู้แทนกลุ่มต้องสอบสวนปัญหา และแก้ไขให้ครอบคลุมเกษตรกรรายอื่นที่มีผลผลกระทบด้วย

6.13.7.6 กระบวนการรับรองภายใน

6.13.7.6.1 คณะกรรมการรับรอง/เจ้าหน้าที่รับรองผลการตรวจของกลุ่ม จะเป็นผู้พิจารณารายงานผลการตรวจแปลงของผู้ตรวจติดตามคุณภาพภายใน และตัดสินว่าจะให้การรับรองสมาชิกหรือไม่

6.13.7.6.2 ต้องมีการบันทึกผลการตัดสินไว้เป็นหลักฐาน

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 20/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ ๒๕ ๑๑.๖. ๒๕๖๕
---	--	--

7. ขั้นตอนการตรวจประเมินแบบกลุ่ม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

- 7.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมิน ตามขั้นตอนที่ระบุในข้อ 3.2
- 7.2 การทบทวนเอกสาร และจัดทำกำหนดการตรวจเยี่ยม ตามขั้นตอนที่ระบุในข้อ 3.3
- 7.3 การตรวจเยี่ยม (pre-visit)

7.3.1 การตรวจประเมิน ช่วงเวลาที่เหมาะสมต้องเป็นช่วงเวลาที่สามารถตรวจประเมินได้ทุกข้อกำหนด และมีบันทึกอย่างเพียงพอ คือ ช่วงเวลา ก่อนเก็บเกี่ยว หรือระหว่างการเก็บเกี่ยวผลผลิต หรือหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตรวจประเมินในระหว่างเวลา เก็บเกี่ยวได้ การตรวจประเมินสามารถทำได้ก่อนหรือหลังการเก็บเกี่ยว (ตลอดเวลาหลังจากการรับคำขอ) ในกรณีนี้ กองตรวจสอบฯ จะเป็นผู้ตัดสินใจในการกำหนดเวลา และต้องบันทึก เหตุผลในรายงานการตรวจประเมิน เช่น การขนส่ง เวลาที่จำกัดของผู้ยื่นคำขอ และ/หรือ ผู้ตรวจประเมิน ความผันแปรของวันที่เก็บเกี่ยว เป็นต้น

7.3.2 ขั้นตอนการตรวจเยี่ยมให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ระบุในข้อ 3.4 คณะกรรมการตรวจประเมินจะตรวจเยี่ยม ที่ทำการกลุ่ม และ/หรือ ให้ผู้ยื่นคำขอจัดส่งข้อมูลให้คณะกรรมการตรวจประเมิน โดยดำเนินการ ก่อนการตรวจประเมินแบบกลุ่มทุกรั้ง เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่ม ประสิทธิผลของระบบ ควบคุมภัยใน การประเมินความเสี่ยงของแปลงเพื่อกำหนดจำนวนตัวอย่างของแปลงที่จะสุ่มตรวจ ประเมิน จากนั้น บันทึกผลการตรวจประเมินระบบควบคุมภัยใน และจัดทำสรุปผลการตรวจ ประเมินระบบควบคุมภัยใน

7.3.3 กรณีระบบควบคุมภัยไม่พบข้อบกพร่อง ให้ดำเนินการสุ่มคัดเลือกเกษตรกร

7.3.4 กรณีระบบควบคุมภัยในพบข้อบกพร่อง ให้แจ้งประธาน/ผู้แทนกลุ่มให้แก้ไขระบบควบคุมภัยใน และดำเนินการสุ่มคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างเพิ่มเติม โดยดำเนินการตรวจติดตามการแก้ไข ระบบควบคุมภัยในในช่วงของการตรวจประเมินแปลงของสมาชิก

7.3.5 กรณีกลุ่มนี้มีระบบควบคุมภัยในหรือไม่มีการนำไปปฏิบัติ ให้แจ้งประธาน/ผู้แทนกลุ่ม พิจารณา ดำเนินการจัดทำและนำระบบควบคุมภัยในไปปฏิบัติและให้แจ้งคณะกรรมการประเมินเมื่อมีความพร้อม ที่จะรับการตรวจประเมินหรือหากไม่ประสงค์ที่จะขอรับรองแบบกลุ่มให้ยกเลิกคำขอ การรับรองแบบกลุ่มและยื่นคำขอใหม่เป็นแบบรายเดียว

7.3.6 กรณีมีการนัดหมายตรวจประเมินเพื่อการรับรอง หรือการตรวจติดตามประจำปี หรือการตรวจประเมิน เพื่อต่ออายุ เกิน 1 ฤดูกาลผลิต หรือ 1 ปี นับจากวันตรวจเยี่ยม กองตรวจสอบฯ อาจพิจารณา ตรวจเยี่ยมใหม่อีกครั้ง ณ ที่ทำการของกลุ่ม หรือทำการประเมินเอกสารระบบควบคุมภัยใน ก่อนดำเนินการเข้าตรวจประเมินเพื่อการรับรอง หรือพิจารณาเสนอคณะกรรมการพัฒนาฯ เพื่อพิจารณา ยกเลิกคำขอ พักใช้ เพิกถอน และแต่กรณี

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 21/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565
---	--	---

7.4 การตรวจประเมิน

7.4.1 การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง ให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในข้อ 3.4

7.4.1.1 การพิจารณาการแก้ไขข้อบกพร่องของกลุ่ม กลุ่มต้องพิจารณาว่าได้แก้ไขข้อบกพร่อง ครอบคลุมถึงระบบควบคุมภายในของที่ทำการกลุ่ม และสมาชิกของกลุ่มที่ได้รับผลกระทบด้วย

7.4.1.2 การตรวจติดตามการแก้ไขข้อบกพร่อง คณะกรรมการจะตรวจติดตามในรายการที่เป็นข้อบกพร่องเท่านั้น แต่อาจสุมตรวจนามาซิกรายอื่นในกลุ่มเพิ่มเติมได้ ซึ่งการตรวจติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องให้ตรวจสอบรายการที่เป็นข้อบกพร่อง โดยคณะกรรมการจะประเมิน ต้องแนใจว่าแนวทางการแก้ไขและป้องกันข้อบกพร่องเป็นการแก้ไขและป้องกันครอบคลุม สมาชิกภายในกลุ่มที่มีผลกระทบด้วย

7.4.1.3 ระหว่างขั้นตอนการตรวจประเมิน กลุ่มไม่สามารถขอลงทะเบียนหรือยกเลิกสมาชิกรายที่พบข้อบกพร่องได้ ยกเว้นสมาชิกรายดังกล่าวสมัครใจลาออกจากเป็นสมาชิกในกลุ่ม หรือได้รับการลงโทษให้ออกจากกลุ่มตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขของกลุ่ม

7.4.1.4 กรณีสมาชิกรายที่พบข้อบกพร่องสมัครใจลาออกจากเป็นสมาชิกในกลุ่ม หรือได้รับบทลงโทษให้ออกจากกลุ่มตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขของกลุ่ม กองตรวจสอบฯ จะพิจารณาตรวจติดตามผลการแก้ไขข้อบกพร่องในสมาชิกรายอื่นในกลุ่มทดแทนรายเดิมที่ลาออก

7.4.1.5 กรณีมีการเปลี่ยนแปลงภายในกลุ่มภายในหลังได้รับการรับรอง เช่น จำนวนสมาชิกที่ร่วมกลุ่ม จำนวนแปลง พื้นที่ปลูกข้าว หรือพันธุ์ข้าวที่ปลูก ผู้แทนกลุ่มจะต้องจัดส่งเอกสารที่มีการเปลี่ยนแปลง ให้ผู้ตรวจประเมินของกองตรวจสอบฯ ทราบ เพื่อพิจารณาการตรวจประเมินเพิ่มเติม เป็นกรณีไป ยกเว้นกรณีการเพิ่มพื้นที่ปลูกให้แจ้งขอเปลี่ยนแปลงพื้นที่ ต่อกองตรวจสอบฯ เพื่อตรวจประเมินเพิ่มเติม และผลิตผลที่ได้ของแปลงนั้นๆ จะเป็นผลลัพธ์ในระยะปรับเปลี่ยน โดยระบุในเอกสารแนบท้ายใบรับรองฯ จำนวนกองตรวจสอบฯ จะดำเนินการแก้ไขรายชื่อสมาชิกหรือแปลงใหม่ในใบรับรองฯ ทั้งนี้ ใบรับรองฯ จะมีอายุเท่าเดิม

7.4.1.6 ภายหลังได้รับการรับรอง หากกลุ่มมีความประสงค์ขอยกเลิกสมาชิกหรือแปลง ให้แจ้งข้อมูลการเปลี่ยนแปลงรายชื่อสมาชิกหรือแปลงมายังกองตรวจสอบฯ เพื่อดำเนินการแก้ไขรายชื่อสมาชิกหรือแปลงใหม่ในใบรับรองฯ โดยไม่จำเป็นต้องตรวจประเมินใหม่ ทั้งนี้ ใบรับรองฯ จะมีอายุเท่าเดิม

7.4.2 การตรวจติดตามประจำปี ให้ดำเนินการตามขั้นตอนข้อ 4

การตรวจติดตามประจำปีให้ดำเนินการพิจารณาสู่มาตรฐานสมาชิกในกลุ่มที่ไม่ได้รับการสุมตรวจในการตรวจประเมินเพื่อการรับรองในเบื้องต้น รวมทั้งพิจารณาข้อมูลที่pubจากการตรวจติดตามผลการแก้ไขป้องกันครั้งก่อน และรายงานผลการตรวจประเมินครั้งก่อน

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 22/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ ๒๕ พ.ย. ๒๕๖๕
---	--	---

7.4.3 การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ

การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุให้เป็นไปตามขั้นตอนการตรวจประเมินเพื่อต่ออายุที่กำหนดไว้ โดยดำเนินการตามขั้นตอนข้อ 3 ต่อไป ซึ่งรายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ของการตรวจประเมิน เพื่อต่ออายุเหมือนกับการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง

8. การตรวจประเมินกรณีพิเศษ (special audit)

กองตรวจสอบฯ สงวนสิทธิ์ที่จะดำเนินการตรวจประเมินกรณีพิเศษ (special audit) โดยไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า ในกรณีต่อไปนี้

- 8.1 มีเหตุอันทำให้สังสัยว่า ปฏิบัติไม่สอดคล้องตามข้อกำหนด
- 8.2 มีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญที่มีผลต่อกิจกรรม และการดำเนินการของผู้ได้รับการรับรอง เช่น การเพิ่ม ปริมาณพื้นที่ปลูก การเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ การเปลี่ยนกระบวนการวินิชัยการและรูปแบบการจัดการผลิตภัณฑ์ เกษตรอินทรีย์เป็นวินิชัยใหม่ การปรับปรุงสถานที่ประกอบการ การเปลี่ยนแปลงสมาชิกในกลุ่ม การเปลี่ยนแปลงระบบควบคุมคุณภาพในกลุ่ม การเปลี่ยนผู้ดูแลหรือผู้ดำเนินการ การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ หรือสถานที่ผลิต การโอนกิจการ การย้ายสถานที่ผลิตหรือสถานที่ประกอบการ การเปลี่ยนเครื่องมือ เครื่องจักร หรือกรณีมีการใช้สารที่ช่วยในการผลิตและปรับรูป หรือมีการใช้สารที่ใช้ในการทำความสะอาด สารที่ใช้เป็นปุ๋ย สารที่ใช้สำหรับการควบคุมศัตรูข้าว สารที่ใช้สำหรับผลิตภัณฑ์และรูปข้าว
- 8.3 เมื่อมีการวิเคราะห์ข้อร้องเรียนหรือข้อมูลแล้วเห็นว่า ผู้ได้รับการรับรองไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการรับรองของกองตรวจสอบฯ
- 8.4 ผลการตรวจประเมินครั้งก่อนในบางส่วนไม่เพียงพอ
- 8.5 เมื่อได้รับการแจ้งเตือนจากประเทศคู่ค้า หรือหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับปัญหาที่อาจมีผลกระทบต่อผู้บริโภค
- 8.6 กรณีมีมติจากคณะกรรมการฯ ให้มีการตรวจประเมินเพิ่มเติม
- 8.7 ติดตามผลการพักรักษาการรับรอง

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 23/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565
--	--	---

ภาคผนวก ก
การตรวจประเมินขอบข่ายการแปรรูป และ/หรือ การคัดบรรจุ
โรงสีขนาดเล็ก (กำลังการผลิตสูงสุด ไม่เกิน 60 ตัน/วัน)

รายการ	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
1. สถานที่ผลิต 1.1 ทำเลที่ตั้ง	1.1.1 อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ก่อให้เกิด ความเดือดร้อนแก่ชุมชน 1.1.2 อยู่ในบริเวณที่ไม่ทำให้ ผลิตภัณฑ์ข้าวเกิดการปนเปื้อน	1.1.1 ตรวจสอบแวดล้อม และ/หรือ การป้องกันมลพิษ 1.1.2 ตรวจสอบแวดล้อม และการป้องกันการปนเปื้อน
1.2 อาคารและพื้นที่ปฏิบัติงาน 1.2.1 พื้นที่ลดความชื้น	1.2.1.1 เป็นพื้นคอนกรีต ที่เรียบ สะอาด ไม่มีน้ำขัง และไม่มี สิ่งปฏิกูล กรณีเป็นลานตาก ที่ไม่ใช่พื้นคอนกรีต เมื่อตาก ข้าวเปลือกต้องรองพื้น ด้วยวัสดุที่สามารถป้องกัน การปนเปื้อนได้ 1.2.1.2 มีการป้องกันสัตว์เลี้ยง และสัตว์พาหะนำเข้า และ/หรือ มีรั้วล้อมรอบ พื้นที่ลดความชื้น	1.2.1.1 ตรวจพื้นที่ปฏิบัติงาน การปฎิบัติงาน และ/หรือ สัมภาษณ์ 1.2.1.2 ตรวจพื้นที่ลดความชื้น และการป้องกัน
1.2.2 พื้นที่แข็งและนิ่งข้าวเปลือก	1.2.2 โครงสร้างทำด้วยวัสดุที่คงทน แข็งแรง ทนทาน ง่ายต่อการบำรุง รักษา และทำความสะอาด รวมทั้งระบายน้ำได้ดี	1.2.2 ตรวจโครงสร้าง และตรวจพื้นที่ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะพื้นที่ระบายน้ำ และบำบัดน้ำเสีย

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 24/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้wanที่ 25 พ.ย. 2565
--	--	---

รายการ	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
1.2.3 พื้นที่เก็บข้าวเปลือก ผลิตภัณฑ์ข้าว และผลผลิตอื่นๆ	<p>1.2.3.1 การเก็บในสภาพปกติ</p> <p>(1) ต้องกำหนดพื้นที่การจัดเก็บ แยกเป็นสัดส่วนป้องกันการปะปน และการปนเปื้อนได้</p> <p>(2) โครงสร้างแข็งแรง ทำความสะอาดง่าย และสะอาดกต่อการบำรุงรักษา</p> <p>(3) ป้องกันแมลงและสัตว์พาหะนำเข้าได้</p> <p>(4) ป้องกันความชื้นได้</p> <p>(5) ต้องถ่ายเทอากาศได้</p> <p>1.2.3.2 การเก็บในไฮโล</p> <p>(1) ต้องออกแบบและสร้างกลไก ให้ข้าวเปลือกและผลิตภัณฑ์ข้าว ที่เข้าก่อน ให้ลอกออกก่อนและไม่มี เหลือตกค้างในไฮโล</p> <p>(2) โครงสร้างแข็งแรง ทำความสะอาดง่าย และสะอาดกต่อการบำรุงรักษา</p> <p>(3) ป้องกันแมลงและสัตว์พาหะนำเข้าได้</p> <p>(4) ป้องกันความชื้นได้</p> <p>(5) ต้องมีระบบถ่ายเทอากาศ หรือควบคุมอุณหภูมิ และความชื้นสัมพัทธ์ของอากาศได้</p>	<p>1.2.3.1 ตรวจพื้นที่ปฏิบัติงาน ตรวจโครงสร้าง การป้องกันแมลง สัตว์พาหะนำเข้า และความชื้น</p> <p>1.2.3.2 ตรวจพื้นที่ปฏิบัติงาน ตรวจโครงสร้าง ตรวจการถ่ายเทอากาศ และตรวจบันทึกการวัด อุณหภูมิและความชื้น สัมพัทธ์ของอากาศ</p>
1.2.4 พื้นที่ทำความสะอาด พื้นที่เก็บข้าวเปลือก พื้นที่ขัดสี พื้นที่คัดแยกคุณภาพ	<p>1.2.4.1 ต้องออกแบบให้มีพื้นที่เพียงพอ สะอาดในการปฏิบัติงาน และแยกเป็นสัดส่วนชัดเจน รวมทั้งป้องกันแมลง และสัตว์พาหะนำเข้าได้</p> <p>1.2.4.2 ต้องมีโครงสร้างแข็งแรง ทำด้วยวัสดุที่ทนทาน ทำความสะอาดง่าย และบำรุงรักษาได้ง่าย</p>	<p>1.2.4.1 ตรวจผังอาคารและพื้นที่ปฏิบัติงาน</p> <p>1.2.4.2 ตรวจโครงสร้างอาคาร และสถานที่ผลิต</p>

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 25/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ ๗ ๕ พ.ย. ๒๕๖๕
---	--	--

รายการ	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
1.3 เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์	<p>1.3.1 เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต ต้องมีชนิด ประเภท และขนาด เหมาะสมกับกำลังการผลิต</p> <p>1.3.2 ต้องแข็งแรง ทนทาน ทำด้วยวัสดุที่เหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อน ที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ไม่มีขั้นส่วนหลุดหรือกระเทาะ ลงบนเปื้อนในผลิตภัณฑ์ข้าว</p> <p>1.3.3 ทำความสะอาด และบำรุงรักษา อย่างสม่ำเสมอ</p> <p>1.3.4 ตรวจสอบความถูกต้อง ของเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต ก่อนการใช้งาน</p>	<p>1.3.1 ตรวจเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ และ/หรือ สัมภาระ</p> <p>1.3.2 ตรวจเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ รวมทั้ง การป้องกันการปนเปื้อน</p> <p>1.3.3 ตรวจแผนและการปฏิบัติงาน</p> <p>1.3.4 ตรวจบันทึกการตรวจสอบ ความถูกต้องของเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ การผลิต</p>
1.4 สิ่งอำนวยความสะดวก	<p>1.4.1 มีการถ่ายเทอากาศได้ดี ในบริเวณปฏิบัติงาน</p> <p>1.4.2 มีแสงสว่างเพียงพอในบริเวณ ที่มีการตรวจสอบคุณภาพ ด้วยตา</p> <p>1.4.3 น้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิต เป็นน้ำประปาตามมาตรฐานน้ำบริโภค และมีปริมาณเพียงพอ</p> <p>1.4.4 มีสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับการทำความสะอาด เพียงพอและอยู่ในสภาพ พร้อมใช้งาน</p> <p>1.4.5 มีระบบหรือสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะอาดในการระบายน้ำ และกำจัดของเสียอย่างเพียงพอ</p>	<p>1.4.1 ตรวจการระบายอากาศ ในบริเวณผลิต</p> <p>1.4.2 ตรวจความเพียงพอ ของแสงสว่าง</p> <p>1.4.3 ตรวจบันทึกผลวิเคราะห์ คุณภาพน้ำในกระบวนการ ผลิต</p> <p>1.4.4 ตรวจความพร้อม และความเพียงพอ ของอุปกรณ์การทำ ความสะอาด</p> <p>1.4.5 ตรวจระบบหรือสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะอาดและบันทึก การกำจัดของเสีย</p>

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 26/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565
--	--	---

รายการ	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
	<p>1.4.6 มีสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสุขาลักษณะส่วนบุคคล และห้องสุขาเพียงพอ สำหรับผู้ปฏิบัติงาน</p> <p>1.4.7 มีสถานที่เก็บสารเคมีที่ปลอดภัย และแยกเป็นสัดส่วน</p>	<p>1.4.6 ตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสุขาลักษณะส่วนบุคคล ที่จำเป็นและห้องสุขา</p> <p>1.4.7 ตรวจสอบสถานที่จัดเก็บสารเคมี และการจัดเก็บ</p>
<p>2. การควบคุมการปฏิบัติงาน</p> <p>2.1 การรับซื้อข้าวเปลือก</p>	<p>2.1.1 รับซื้อข้าวเปลือกจาก (1) แปลงที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เกษตรอินทรีย์ (organic) หรือ (2) แปลงที่ปฏิบัติตามและผ่าน การประเมินแปลงตามมาตรฐาน เกษตรอินทรีย์ (organic) หรือ (3) แปลงที่ปฏิบัติตามมาตรฐาน เกษตรอินทรีย์ (organic) และผ่านการประเมินแปลงว่า อยู่ในระยะปรับเปลี่ยนเป็นอินทรีย์</p> <p>2.1.2 ต้องมีเกณฑ์รับซื้อชัดเจน และตรวจสอบคุณภาพ ข้าวเปลือกก่อนการรับซื้อ</p> <p>2.1.3 ตรวจสอบความถูกต้อง ของชุดตรวจสอบคุณภาพ ข้าวเปลือก (เครื่องจะเทา ข้าวเปลือก เครื่องขัดข้าว ตะแกรงกลมคัดแยกข้าวหัก) และชุดอุปกรณ์ตรวจสอบ ปริมาณแอมโมเนียมใน การปฏิบัติงาน</p> <p>2.1.4 สอบเทียบเครื่องซึ่ง และเครื่องวัดความชื้น อย่างน้อยปีละครั้ง</p>	<p>2.1.1 ตรวจบันทึกการรับซื้อ ข้าวเปลือกตามการปฏิบัติงาน และ/หรือ การสัมภาษณ์</p> <p>2.1.2 ตรวจการปฏิบัติงาน ตรวจบันทึกการตรวจสอบ คุณภาพข้าว และ/หรือ สัมภาษณ์</p> <p>2.1.3 ตรวจบันทึกผลการตรวจสอบ ความถูกต้อง ของชุดตรวจสอบ คุณภาพข้าวเปลือก และชุดอุปกรณ์ตรวจสอบ ปริมาณแอมโมเนียมใน</p> <p>2.1.4 ตรวจรายงานผล การสอบเทียบเครื่องมือ</p>

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 27/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565
--	--	---

รายการ	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
2.2 การแข็งและนิ่งข้าวเปลือก	<p>2.2.1 น้ำที่ใช้แข็งและนิ่งต้องสะอาด ไม่มีสารตกค้างที่เป็นอันตราย ต่อการบริโภค</p> <p>2.2.2 ต้องทำความสะอาดถังแข็ง ข้าวเปลือกทุกครั้งหลังการใช้งาน</p> <p>2.2.3 สอบเที่ยบเครื่องซั่ง เครื่องตวง และเครื่องดัดอุณหภูมิ อย่างน้อยปีละครั้ง</p>	<p>2.2.1 ตรวจบันทึกผล การวิเคราะห์คุณภาพน้ำ</p> <p>2.2.2 ตรวจบันทึกการปฏิบัติงาน และสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงาน</p> <p>2.2.3 ตรวจบันทึกผลการสอบเที่ยบ</p>
2.3 การลดความชื้นข้าวเปลือก	2.3 ข้าวเปลือกที่มีความชื้นสูงกว่า 15% ต้องนำไปลดความชื้น ภายใน 24 ชั่วโมงก่อนจัดเก็บ	2.3 ตรวจบันทึกการลดความชื้น หรือสุมตรวจนับคุณภาพ และ/หรือ สัมภาษณ์
2.4 การเก็บข้าวเปลือก	<p>2.4.1 จัดเก็บข้าวเปลือกตามระยะเวลา การเก็บรักษาและความชื้น</p> <p>2.4.2 ถ่ายเทอากาศได้ดี</p> <p>2.4.3 หมุนเวียนข้าวเปลือกที่จัดเก็บ ไม่ให้มีข้าวเสื่อมคุณภาพ เหลือตกค้าง</p>	<p>2.4.1 ตรวจข้าวเปลือกที่จัดเก็บ และสุมตรวจอัดความชื้น</p> <p>2.4.2 ตรวจพื้นที่เก็บข้าวเปลือก และตรวจบันทึกการปฏิบัติงาน</p> <p>2.4.3 ตรวจการปฏิบัติงาน และบันทึกการปฏิบัติงาน</p>
2.5 การกะเทาะ การขัดสี และการคัดแยกคุณภาพ	<p>2.5.1 มีระบบ และการป้องกันกำจัด ผุ่นที่เกิดจากการระบาดผลิต</p> <p>2.5.2 สอบเที่ยบเครื่องกะเทาะ เครื่องขัดสี เครื่องคัดแยกสี เครื่องคัดแยกเศษหิน และเศษโลหะ อย่างน้อยปีละครั้ง</p> <p>2.5.3 ผู้ควบคุมการปฏิบัติงาน ต้องผ่านการฝึกอบรม</p>	<p>2.5.1 ตรวจสอบแวดล้อมภายใน และภายนอกพื้นที่การผลิต ตรวจระบบและการป้องกัน กำจัดผุ่น</p> <p>2.5.2 ตรวจบันทึกผลการสอบเที่ยบ</p> <p>2.5.3 ตรวจบันทึกประวัติ การฝึกอบรม และ/หรือ สัมภาษณ์ผู้ควบคุม การปฏิบัติงาน</p>

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 28/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565
---	--	---

รายการ	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
2.6 การบรรจุผลิตภัณฑ์ข้าว	<p>2.6.1 ต้องป้องกันการปนเปื้อน จากผู้ สเศษโลหะ เศษแก้ว เศษพลาสติก หรือสารเคมี ลงบนสายพานลำเลียง และเครื่องบรรจุผลิตภัณฑ์ข้าว</p> <p>2.6.2 ภาชนะบรรจุข้าว ต้องสะอาด ออยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ไม่ชำรุด และไม่ใช่ภาชนะเก่า ที่บรรจุวัตถุอันตรายมาก่อน</p> <p>2.6.3 สอบเที่ยบเครื่องซึ่ง และเครื่องบรรจุข้าว อายุน้อยปีล่าครั้ง</p>	<p>2.6.1 ตรวจการปฏิบัติงาน และมาตรการป้องกัน การปนเปื้อน</p> <p>2.6.2 ตรวจภาชนะบรรจุข้าว และบันทึกการตรวจสอบ คุณภาพภาชนะบรรจุข้าว</p> <p>2.6.3 ตรวจบันทึกผลการสอบเที่ยบ</p>
2.7 การเก็บผลิตภัณฑ์ข้าว	<p>2.7.1 จัดเรียงกองผลิตภัณฑ์ข้าว อายุang เป็นระเบียบ แยกเป็น หมวดหมู่ ไม่ปะปนกัน และมีป้ายชี้บ่งที่ชัดเจน</p> <p>2.7.2 ไม่เก็บรักษาผลิตภัณฑ์ข้าว รวมกับวัตถุอันตราย ทางการเกษตร ปุ๋ย หรือสารเคมีอื่นที่เป็นอันตราย ต่อการบริโภค</p> <p>2.7.3 ไม่วางหรือกองผลิตภัณฑ์ข้าว ส้มผักกับพื้นโดยตรง</p>	<p>2.7.1 ตรวจการปฏิบัติงาน และสถานที่</p> <p>2.7.2 ตรวจการปฏิบัติงาน และสถานที่</p> <p>2.7.3 ตรวจการปฏิบัติงาน</p>
2.8 การเก็บผลิตผลผลอยได้	2.8 ต้องป้องกันผลิตผลผลอยได้ ไม่ให้ปนเปื้อนผลิตภัณฑ์ข้าว	2.8 ตรวจสอบสถานที่เก็บ และการป้องกันการปนเปื้อน
2.9 การขนส่ง	2.9 พาหนะที่ใช้ขนส่ง ต้องสะอาด ปิดมิดชิด และป้องกันน้ำได้	2.9 ตรวจพาหนะขนส่ง และบันทึกการทำความสะอาด พาหนะขนส่ง

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 29/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565
--	--	---

รายการ	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
2.10 การบันทึกข้อมูล	<p>2.10.1 บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับ</p> <ul style="list-style-type: none"> (1) ข้อมูลที่นำไปของผู้ประกอบการ (2) การรับซื้อข้าวเปลือก (3) การคัดแยกคุณภาพผลิตภัณฑ์ข้าว (4) การทำความสะอาด และการบำรุงรักษา (5) ค่าควบคุมคุณภาพที่ต้องควบคุม (6) การทดสอบประสิทธิภาพเครื่องจักร (7) การตรวจสอบความถูกต้องและการสอบเทียบเครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ (8) การป้องกันกำจัดสัตว์พาหะนำเข้า (9) การจัดเก็บข้าวเปลือก ผลิตภัณฑ์ข้าวและผลผลิตได้ (10) การขนส่งผลิตภัณฑ์ข้าว (11) ประวัติพนักงาน การฝึกอบรม และการตรวจสอบสุขภาพประจำปี <p>2.10.2 เก็บบันทึกไว้อย่างน้อย 3 ปี</p>	<p>2.10.1 ตรวจบันทึกข้อมูล</p> <p>2.10.2 ตรวจบันทึกและการเก็บรักษาบันทึก</p>
3. การบำรุงรักษาและสุขาภิบาล		
3.1 การทำความสะอาดและบำรุงรักษา	<p>3.1 ต้องทำความสะอาด และบำรุงรักษาอาคารสถานที่ รวมถึงเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ อย่างสม่ำเสมอ</p>	<p>3.1 ตรวจแผน และบันทึก การทำความสะอาด และบำรุงรักษา</p>
3.2 การควบคุมแมลง และสัตว์พาหะนำเข้า	<p>3.2 ป้องกันแมลงและสัตว์พาหะนำเข้าปิดเป็นผลิตภัณฑ์ข้าว</p>	<p>3.2 ตรวจบันทึกการปฏิบัติงาน และการป้องกันแมลง และสัตว์พาหะนำเข้า โดยเฉพาะลานตากข้าวเปลือก พื้นที่เก็บข้าวเปลือก ผลิตภัณฑ์ข้าวและผลผลิตผลผลิตได้ รวมทั้งพื้นที่บรรจุข้าว</p>

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์	รหัส R-DRIC-04 หน้า 30/30 แก้ไขครั้งที่ 3 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565
--	--	---

รายการ	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
3.3 การจัดการของเสียหรือสิ่งของที่ไม่ใช้แล้ว หรือไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต	3.3.1 แยกผลิตภัณฑ์ข้าวที่ไม่ได้คุณภาพออกจากไม่ให้ปนเปื้อนผลิตภัณฑ์ข้าวที่ได้คุณภาพ 3.3.2 จัดการของเสียและขยะออกนอกบริเวณผลิต รวมทั้งจัดเก็บและกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะ 3.3.3 เก็บเครื่องมือเครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ไม่ใช้แล้วออกนอกบริเวณผลิต	3.3.1 ตรวจสอบสถานที่ ตรวจบันทึกการปฏิบัติงาน และ/หรือ สัมภาษณ์ 3.3.2 ตรวจบันทึกการปฏิบัติงานสถานที่ และ/หรือ สัมภาษณ์ 3.3.3 ตรวจสอบสถานที่ปฏิบัติงาน และ/หรือ สัมภาษณ์
4. สุขลักษณะส่วนบุคคล	4. ผู้ปฏิบัติงานและบุคคลภายนอกที่เข้าไปในบริเวณผลิตต้องรักษาสุขลักษณะส่วนบุคคล	4. ตรวจระเบียบปฏิบัติของสถานประกอบการเรื่องสุขลักษณะส่วนบุคคล และตรวจสอบสุขลักษณะของผู้ปฏิบัติงานและบุคคลภายนอก และ/หรือ สัมภาษณ์
5. การฝึกอบรม	5.1 จัดฝึกอบรมเรื่องการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับสุขลักษณะ และความปลอดภัยของอาหาร ให้กับผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง 5.2 ผู้ควบคุมเครื่องจักร ผู้ควบคุมคุณภาพและพนักงาน ห้องปฏิบัติการตรวจสอบคุณภาพข้าวต้องได้รับการฝึกอบรมตามหน้าที่ และความรับผิดชอบ	5.1 ตรวจบันทึกแผนการฝึกอบรม ตรวจประวัติการฝึกอบรม และ/หรือ สัมภาษณ์ 5.2 ตรวจบันทึกประวัติพนักงาน และการฝึกอบรม และ/หรือ สัมภาษณ์

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตรวจสอบทะเบียนหรือบัญชีผู้ได้รับการรับรองในขอบข่ายแหล่งผลิตข้าวอินทรีย์